

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplic n. B.



KVARTETO MĚSTA BRNA

ŘÍJEN 1975

KVARTETO MĚSTA BRNA V HRANICÍCH

KVARTETO MĚSTA BRNA patří k nejmladším československým komorním souborům tohoto druhu. Vzniklo v roce 1969 za pedagogického vedení doc. Sýkory a ostatních členů světoznámého Janáčkova kvarteta v komorní třídě Janáčkovy akademie múzických umění. Vlastní koncertní činnost, které předcházelo intenzivní a pečlivé studium kvartetní literatury, zahájilo kvarteto v roce 1970. Dnes přistupují k mnoha zkušenostem souboru získaným na domácích pódii i první zkušenosti z vystoupení v zahraničí, zvláště z Rakouska, NSR a Egypta. Kvarteto charakterizuje především cílevědomá práce zaměřená k technické dokonalosti a úsilí o vytvoření svébytného uměleckého výrazu. Výsledkem tohoto úsilí a zároveň dokladem umělecky vyspělé činnosti souboru je i řada náročných nahrávek, jež vznikly za spolupráce s Čs. rozhlasem. V poslední době k nim přibýly také televizní přenosy. Svou neustále stoupající úroveň upozornilo na sebe Kvarteto města Brna v pozoruhodně krátkém čase. Soubor se již ocitl v popředí zájmu široké kulturní veřejnosti především jako těleso, jehož vystoupení charakterizuje vysoká umělecká hodnota a hluboký posluchačský zážitek. Neobyčejnou interpretační úroveň kvarteta ocenilo i náročné zahraniční publikum. Kvarteto města Brna doposud navštívilo čtyřikrát NSR, třikrát Rakousko, dvakrát Maďarsko, dvakrát Bulharsko, NDR a Egypt. Rovněž množství nových pozvání do řady zemí Evropy svědčí o velkém úspěchu souboru v zahraničí. Rozpětí repertoáru, soustavná práce a mládí členů kvarteta jsou zárukou dalšího uměleckého růstu a vývoje tohoto souboru.

Jednotný klub pracujících v Hranicích připravil pro širokou kulturní veřejnost koncert tohoto uměleckého souboru, který se bude konat dne 14. října t. r. v 19.30 hodin v sále JKP. Program koncertu bude tvořit:

- 3. smyčcový kvartet G moll — Jana Křtitele Vaňhala;
- Smyčcový kvartet G moll, op. posth. — Franze Schuberta;
- 1. smyčcový kvartet E moll „Z mého života“ — Bedřicha Smetany.

VYUČOVÁNÍ V KURSECH JKP

Hudební kursy:	pondělí—pátek 13.00—19.00
Taneční kursy:	středa — 16.15—19.15 středa — 19.30—22.30 pátek — 16.15—19.15 pátek — 19.30—22.30
Kursy šiti:	středa — 15.00—18.00 středa — 18.00—21.00 pátek — 15.00—18.00 pátek — 18.00—21.00
Kursy angličtiny:	čtvrtek — 16.00—17.30 čtvrtek — 18.00—19.30
Kurs němčiny:	úterý — 16.00—17.30

Z MĚSTSKÉHO NÁRODNÍHO VÝBORU

Noví poslanci MěstNV

Noví poslanci MěstNV v Hranicích, zvolení v doplňovacích volbách 12. dubna 1975, byli zařazeni do těchto komisí MěstNV:

posl. LUDMILA ČÍHALOVÁ, bytem v Hranicích, Máchova ulice, volební obvod č. 28, do komise sociální a zdravotní,

posl. JAROSLAV JIŘÍČEK, bytem v Hranicích, Náspy, volební obvod č. 48, do komise výstavby, vodního hospodářství, zemědělství a lesnictví,

posl. BOHUMIL KRÁL, bytem v Hranicích, sídl. Struhlovsko, volební obvod č. 60, do komise výstavby, vodního hospodářství, zemědělství a lesnictví,

posl. JAN MRNUŠTÍK, bytem v Hranicích, Jeremenkovo nám., volební obvod č. 67, do komise školské a kulturní.

Úspěch Komunálních služeb a Technických služeb města Hranic

V okresní mezipodnikové soutěži v rozvoji pracovní iniciativy na počest 30. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou dosáhly za první pololetí pozoruhodného úspěchu Komunální služby města Hranic a Technické služby města Hranic. Rada ONV v Přerově rozhodla propůjčit oběma podnikům za výsledky prvního pololetí 1975 **Rudé standarty rady ONV a Okresní odborové rady a udělit jim čestná uznání prvního stupně**. Oba podniky byly také navrženy do celokrajské socialistické mezipodnikové soutěže.

Komunální služby města Hranic zajišťují služby obyvatelstvu v 16 oborech. Za první pololetí 1975 splnil podnik všechny hlavní ukazatele, dosažené výsledky jsou lepší než polovina celoročního plánu. Zisk za první pololetí představuje už 68,3 procenta z celoročního plánu. V letošním roce byly zavedeny některé nové služby: v autoopravně se provádí asfaltování spodků vozidel a vyplňování dutin karosérie proti korozi. Cestovní informační služba zajišťuje pro ambulanti pacienti lázeňskou léčbu v Teplicích nad Bečvou s ubytováním v soukromí.

Také **Technické služby města Hranic** soustavně rozšiřují placené i neplacené služby pro veřejnost. Letos převzali pracovníci tohoto podniku odvoz popela a odpadků a údržbu veřejného osvětlení v integrovaných obcích Velká a Lhotka, v široké míře zajišťují úpravu bezprašného povrchu místních komunikací a chodníků, maximální úsilí vynakládají na rozšiřování zeleně, neboť letos už vysadili více než pět set listnatých a jehličnatých dřevin. Dosažené výkony za první pololetí 1975 představují už téměř 60 procent celoročního plánu. LN

24. řádné plenární zasedání Městského národního výboru v Hranicích se uskutečnilo dne 29. října 1975 v 15 hodin v novém vojenském klubu v ulici Kpt. Jaroše s tímto programem:

1. Zahájení
2. Kontrola plnění usnesení z plenárního zasedání dne 27. srpna 1975.
3. Zpráva o činnosti rady MěstNV za období od 27. srpna do 29. října 1975.
4. Plnění opatření vyplývajících z plenárního zasedání ÚV KSČ z listopadu 1974.
5. Postup nové bytové výstavby.
6. Rozvoj iniciativy a závazková kampaň na počest XV. sjezdu KSČ.
7. Organizační otázky.
8. Diskuse, interpelance poslanců MěstNV.
9. Projednání a schválení návrhu na usnesení.
10. Závěr

K VÝZNAMNÉMU ŽIVOTNÍMU JUBILEU TAJEMNÍKA MĚSTNV V HRANICÍCH

Dne 5. října 1975 se dožívá 50 let tajemník Městského národního výboru v Hranicích soudruh Josef ŠIMEK.

Je naší milou povinností vzpomenout tohoto významného životního jubilea, které je důležitým mezníkem v životě soudruha Josefa Šimka, skromného a obětavého funkcionáře.

Jmenovaný pracoval v pověření OV KSČ dlouhá léta ve společenské organizaci NF Svazu pro spolupráci s armádou, kde od r. 1955 do r. 1960 zastával funkci uvolněného předsedy okresní organizace. Po vytvoření nového okresu Přerov přešel na OV Svazarmu a zde pracoval až do všeobecných voleb do r. 1971. Od této doby zastává funkci tajemníka Městského národního výboru v Hranicích. Ve všech svých funkcích, ať už pracovních nebo stranických, se vždy aktivně, nezištně a obětavě angažoval za uskutečňování politiky KSČ ve prospěch pracujícího lidu, a tím celé naší socialistické společnosti.

V současné době zastává funkci lektora OV KSČ, je členem výboru ZO KSČ MěstNV, tajemníkem MěstV NF v Hranicích a předsedou několika aktivů a komisí rady MěstNV v Hranicích. Rovněž aktivně pracuje v komisích ONV Přerov.

Za tuto svoji činnost byl několikrát vyznamenán Čestným uznáním a nejvyšší ocenění — státní vyznamenání „Za službu vlasti“ mu bylo uděleno v r. 1970.

U příležitosti významného výročí 50. narozenin blahopřejeme soudruhu Josefu Šimkovi a děkujeme mu za poctivou a obětavou práci, kterou vykonával a vykonává ve prospěch naší socialistické společnosti. Připojujeme se k četným blahopřáním s přáním, aby se v plné svěžesti a ve stálém pracovním elánu dožil mnoha dalších let.

Za kolektiv spolupracovníků
Miloslav PAVELKA, předseda MěstNV

HRANICKÉ ŠKOLY VE ŠKOLNÍM ROCE 1974/1975

Ideově politická a výchovná práce škol ve školním roce 1974/75 byla výrazně ovlivněna 30. výročí Slovenského národního povstání, 30. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou a na závěr školního roku Československou spartakiádou 1975. Tato výročí měla velký vliv na utváření socialistického vědomí mládeže, na posílení vlasteneckého cítění a proletářského internacionalismu, spartakiádní cvičení ovlivnilo také fyzickou zdatnost cvičenců.

Vnitřní práce škol se soustřeďovala na plnění úkolů, které pro oblast školství stanovil XIV. sjezd KSČ, zasedání ÚV KSČ v červenci 1973 a v listopadu 1974. Z nich ministerstvo školství ČSR zvlášť zdůraznilo komunistickou výchovu, efektivnost vyučování, polytechnickou výchovu, politické a odborné studium pedagogických pracovníků a zkvalitnění řízení a kontroly. Moderními metodami výuky a přístupu k žákům se podařilo upevnit jejich vědomosti a znalosti. Účinným prostředkem výchovy byla aktuální výzdoba škol, pokračování v budování koutků tradic s náplní zaměřenou k bojům dělnické třídy, k současným úspěchům socialismu i k tradicím jednotlivých škol.

Mateřské školy

Mateřské školy v Hranicích s kapacitou pěti set míst ve školním roce 1974/1975 navštěvovalo na 550 dětí. Jedním z hlavních úkolů mateřských škol je příprava dětí na vstup do ZDŠ. Práce v tomto směru se dařilo zejména tam, kde byla navá-

zána těsná spolupráce se ZDŠ. Při nácviu na spartakiádu každá mateřská škola sestavila jednu cvičební jednotku s dvaceti dětmi a na okrskovém vystoupení předvedly děti úspěšně skladbu „Malí stavbáři“.

Základní devítileté školy

Ve školním roce 1974/1975 bylo v třech hranických ZDŠ zapsáno celkem 1.899 žáků, z toho v I. ZDŠ 898 žáků, II. ZDŠ 534 žáků a ve III. ZDŠ 467 žáků. Školy měly 58 učeben, do kterých bylo rozděleno 62 tříd, takže bylo nutno učit na směny. Pro školní družiny bylo sedm místností, v nichž se umístilo 11 oddělení. Ve školách působilo sto pedagogických pracovníků, z nich bylo po celý školní rok pět důchodců.

Výchovná práce na ZDŠ byla zaměřena na prohlubování komunistické výchovy. Na školách bylo během roku vyhlášeno průměrně třicet soutěží kulturních, technických, sportovních a branných, v činnosti byla také řada souborů zájmové umělecké činnosti, např. soubory I. ZDŠ uskutečnily 63 vystoupení. Vžily se návštěvy divadelních představení v Jednotném klubu pracujících i v Olomouci. Pionýři plnili ve svých oddílech a skupinách pionýrskou hru „Expedice 30“. Vyvrcholením kulturně výchovné činnosti byla společná akademie hranických škol a masová účast žáků na okrskové spartakiádě v Hranicích v květnu 1975.

Při vzdělávací práci se soustředily pedagogické kolektivy na efektivní vyučování, využívání moderních metod a pomůcek, na pomoc zaostávajícím a neprospívajícím i talentovaným žákům. Výsledky tohoto úsilí se projeví ve zlepšování průměrného prospěchu. Na konci školního roku 1974/1975 prospělo na hranických ZDŠ s vyznamenáním 27,5 procenta žáků, neprospělo jen 0,72 procenta. 92 žáků, kteří ukončili povinnou školní docházku, bylo přijato do škol II. cyklu, pro preferované obory bylo získáno 13 žáků.

Soustavně se zvyšuje angažovanost pedagogických pracovníků, z nichž 32 učitelů bylo zapojeno v organizacích Národní fronty a 48 učitelů pracovalo v tělovýchově. Při veřejně prospěšné práci pedagogové a žáci odpracovali při úpravě školního prostředí, okolí školy, v sídlišťích celkem 4903 brigádnických hodin a na akcích „Z“ 130 hodin. Všechny školy se zapojily do sběru léčivých bylin. Ve sběru odpadových surovin se umístili žáci II. ZDŠ z Hranic na prvním místě v okrese a na třetím místě v Severomoravském kraji.

Soustředěná pozornost byla věnována materiálnímu vybavení a údržbě školních budov. V uplynulém roce byla upravena sociální zařízení, obnoveny nátěry, vyměněny dveře, obnovena elektroinstalace, budovy vymalovány, zavedeno nové rozhlasové zařízení. Na učebnice a potřeby pro žáky bylo vynaloženo na všech školách 70 tisíc Kčs.

Na neúplné ZDŠ ve Velké byly ve školním roce 1974/1975 dvě třídy se čtyřmi postupnými ročníky s 37 žáky a dvěma pedagogy. I tato škola splnila všechny výchovně vzdělávací úkoly, žáci se zúčastnili Československé spartakiády 1975, mimoškolní činnosti, brigád, sběru bylin a přípravy kulturních vystoupení.

Zvláštní škola internátní navštěvovalo ve školním roce 1974/1975 celkem 179 žáků, rozdělených do 14 tříd. Pro nedostatek místa nemohla škola přijmout značný počet žáků vyžadujících zvláštní péči. Povinnou školní docházku ukončilo 24 žáků, z nichž 23 žáků bylo zřazeno do učebního nebo záučního oboru.

Lidová škola umění se mimo vlastní činnost významně podílela na zajišťování kulturních programů k oslavám 30. výročí osvobození. Celkem bylo uspořádáno 71 veřejných vystoupení, šest celovečerních koncertů a tři výstavy výtvarného oboru. V soutěžích ze smyčcového oboru postoupilo do okresního kola 14 žáků, do krajského kola dva houslisté, v oboru klavírní hry postoupilo do okresního kola 19 žáků, v krajském kole soutěžili tři žáci.

Střední školy a odborná učiliště

Čtyři střední školy a dvě odborná učiliště v Hranicích měly celkem 56 tříd

s 1077 studenty a 312 uční. Ve školách a učilištích působilo celkem 137 pedagogických pracovníků.

Politickovýchovné působení přineslo pozitivní výsledky. Potvrzuje to i skutečnost, že několik studentů a učňů bylo připravováno k přijetí za kandidáty KSČ, značný počet studentů a učňů byl zapojen v SČSP a v klubu přátel sovětského filmu. Vyučovací výsledky byly celkem na úrovni roku předcházejícího. Na konci školního roku byl prospěch na školách následující:

Škola	počet žáků	s vyznamenáním	velmi dobře	prospělo
gymnázium	320	67	130	119
SPŠ	416	22	106	281
SZŠ	135	14	58	63
SLTŠ	202	19	61	120
OU SIGMA	209	51	46	110
ZOU	103	2	28	73

Počet neprospívajících žáků byl minimální.

Maturitní zkoušky měly dobrou úroveň. Vykonalo je 260 studentů denního studia:

Škola	počet žáků	s vyznamenáním	velmi dobře	prospělo
gymnázium	84	23	31	30
SPŠ	102	7	22	73
SZŠ	31	5	12	14
SLTŠ	43	8	12	23

Závěrečné učňovské zkoušky na OU n. p. SIGMA vykonalo 94 učňů, z nich 10 učňů s vyznamenáním, a 34 dospělých. Na zemědělském odborném učilišti ukončilo učení 21 učňů třetího ročníku.

Zájem o vysokoškolské studium projevilo 71,4 procenta absolventů gymnázia. Zlepšilo se rozvrstvení zájmů a přání studentů se postupně blíží potřebám společnosti, zejména v oborech technických.

Při zkvalitňování vyučovacího procesu byl zaznamenán další pokrok. Ve školách se užívalo audiovizuální techniky, jež je v řadě případů trvale instalována v učebnách.

Mimoškolní činnost studentů a učňů byla rozsáhlá. Velký podíl na ní měly organizace SSM, v nichž byla zapojena převážná většina studentů a učňů. Studenti a učni se zúčastnili soutěží v okresních i krajských kolech: např. studenti gymnázia získali první místo v okrese v Olympiádě ruštiny, druhé místo v krajské soutěži v uměleckém přednesu, v soutěži cizích jazyků reprezentovali kraj na přehlídce vítězů v Praze. Na SPŠ pracoval pěvecký soubor a recitační kroužek. Soubor SLTŠ nastudoval poemu Jiřího Sumary „Za svobodu“ k 30. výročí osvobození. Žákyně SZŠ se čestně umístily v krajské soutěži v poskytování předlékařské první pomoci. Uční OU Sigma se dobře uplatnili v okresním kole STTM a na výstavě ZENIT, učni ZOU se úspěšně umístili v národním kole soutěže ve zpěvu při kytaře a v STTM v národním kole byli druzí. Výrazných úspěchů dosáhli také studenti a učni všech škol ve sportovních soutěžích. Na nácviu skladeb Československé spartakiády pro dorost a dospělé se podílelo 266 studentů a studentek a 26 učňů.

Nelze opomenout ani podíl hranických škol II. cyklu na veřejně prospěšné práci: o prázdninách 1974 pomáhali studenti v řadě oborů národního hospodářství. Při plnění celoměstského závazku za první pololetí 1975 vykazují hranické školy na akcích investičního charakteru 2939 brigádnických hodin, na zvelebovacích akcích 14.152 hodin. Nejrozsáhlejší budovatelskou akcí je výstavba sportovního areálu odborného učiliště n. p. SIGMA. Studentky střední zdravotnické školy po-

máhaly v průběhu roku o volných sobotách a nedělích ve zdravotnických zařízeních. Výrazného úspěchu dosáhlo školní poleší sířední lesnické technické školy, které v celostátní soutěži obsadilo první místo.

Z materiálů školské a kulturní komise MěstNV připravil LN.

Z NAŠICH PRACOVISŤ

10 let rtg oddělení v hranické nemocnici

Před deseti lety v roce 1965 bylo v hranické nemocnici zřízeno samostatné rentgenové oddělení v čele s prim. MUDr. Jiřím Štefanem. V uplynulém období bylo nové oddělení vybaveno potřebným strojním zařízením, jež má moderní úroveň příslušnou požadovaným službám. Pracovníci oddělení provádějí základní rentgenové vyšetření pro všechna oddělení nemocnice. Mimo to se snaží, pokud to strojové vybavení dovoluje, provádět i moderní angiografická vyšetření, tj. kontrastní vyšetření cév, hlavně dolních končetin, které přispívá k včasné diagnostice a umožňuje urychlení léčby některých onemocnění. Rentgenové oddělení spolupracuje s klinickými obory, zvláště s chirurgií; spolupráce s oddělením chorob vnitřních se prohloubila po zavedení vyšetřování pomocí gastrofibroskopu, jež umožňuje využívání nejmodernějších poznatků k rychlému a přesnému stanovení diagnózy onemocnění žaludku a dvanácterníku. Za dobu uplynulých deseti let počet vyšetření na rentgenovém oddělení značně vzrostl.

Pracovníci oddělení se snaží svou práci stále zdokonalovat. Před dvěma lety lékaři a laboranti vytvořili za vedení laborantky Aleny Reichové kolektiv, který usiluje o získání titulu brigády socialistické práce. K zlepšení péče o pacienty si kolektiv stanovil řadu závazků, zaměřených na stránku odbornou i ideovou. Pracovníci oddělení zvyšují svou ideologickou úroveň, všichni se rozhodli vstoupit do SČSP. Zvýšenou pozornost věnují pacientům ve stavu pracovní neschopnosti, aby umožnili jejich včasný návrat do práce. Plným využitím pracovní doby a racionalizací organizace práce chtějí dosáhnout zkrácení čekacích lhůt. Provádějí preventivní vyšetření plic, aby umožnili pracujícím zkrácení vyšetřovací doby při vstupu do zaměstnání v hranických závodech. Vhodnou kombinací rentgenového vyšetření podporují maximální využití lůžkového fondu. Zkvalitněním snímkovací techniky prosazují hospodárnost při využití zdravotnického materiálu, hlavně rentgenových snímků. Dbají rovněž o to, aby doporučení k rentgenovému vyšetření bylo stanoveno účelně a vhodně, aby nedošlo, hlavně u mladé generace, při nevhodné volbě způsobu vyšetření k poškození nemocného. Pracovníci rentgenového oddělení tak přispívají k zdárnému léčení nemocných.

LN

Další medaile z FLORY

Pracovníci šlechtitelské stanice květinářské SEMPRA v Hranicích byli úspěšní i na letní části zahradnické výstavy FLORA v Olomouci v srpnu 1975 a získali **opět čtyři medaile**. Jejich kolekce begoní rex byla ohodnocena bronzovou medailí. Za vystavené tři odrůdy saintpaulii (afrických fialek) dostali dvě stříbrné a jednu bronzovou medaili.

Uznání Pomocné stráže VB

6. září 1975 se konal v Hranicích slavnostní aktiv členů Pomocné stráže VB při skupině dopravní služby VB za přítomnosti zástupce náčelníka krajské správy VB mjr. St. Kutače, náčelníka OO VB pplk. Josefa Dosedly, místopředsedy ONV J. Mezulianíka, představitelů MěstV KSC, MěstNV, MěstV SSM a hranických podniků. Na aktivu byla zhodnocena úspěšná práce jednotky za uplynulé období a vyhod-

noceni její zasloužilí příslušníci. Jednotka byla vyznamenána čestným titulem „**Vzorná jednotka Pomocné stráže VB**“. Čestný odznak PS VB dostal Jaroslav Pavelka, odznak „Vzorný člen PS VB“ převzali Václav Prokl a Miroslav Kabala. Věcné a peněžní odměny obdrželi členové Josef Čech, St. Březík, K. Doležálek, J. Hlaváč, A. Lev, A. Tvrdoň, J. Vališ, vedoucí V. Křižan a prap. J. Němec. Hranická jednotka má za sebou už 23 let činnosti. V současné době má 18 členů za vedení Vl. Křižana. V posledním období od počátku roku 1974 odsloužili členové 4592 hodin, během nichž zjistili 569 dopravních přestupků, 13 přestupků proti veřejnému pořádku, 12 přečinů a trestných činů, provedli 104 preventivně výchovných a 44 propagačních akcí. Mimo to odpracovali 1116 brigádnických hodin, na investičních akcích Z 245 hodin. 12 členů zastává funkce v komisích národního výboru, ve stranických a společenských organizacích, čtyři jsou čestnými dárci krve.

Peregrin Pešl:

PROCHÁZKA V HÜRCE

Je listopad a nebe olověné
se nad krajinou zasmušile klene,
bez hnutí kolem holé stromy spí.
Šustivá závěj listí stezku halí.
Stoupám jí zvolna na temeno skály,
jež z lesa jako kazatelna ční.

Z vrcholku hledím k městu mého mládí.
Je vpravo skryto v mlze. Dole pádí
a rachotí vlak směrem k Teplícím.
Po zastávce na svatojanské skále
cestičkou přikrou stoupám opět dále,
jdu tiše lesem teskně mlčícím.

Jsem na Švrčově. Odtud otvírá se
mi před očima vlevo rozhled zase
na řeku s mostem, lázně v pozadí.
A vnímám znovu vděčně dávno známý
ten obraz romantické panorámy,
jež v duši nosím s sebou od mládí.

Zas kráčím dále. Cesta nyní klesá,
pak otáčí se blízko kraje lesa
a zahne znovu v jeho šerý klín.
Tu náhle zjeví se mi otevřený
skalnatý jícen. Vápencové stěny
spadají kolmo dolů do hlubin.

Tam v propasti, kde teskný soumrak vládne,
spí rmutné jezírko až dole na dně
a vábí k sobě hloubky tajemstvím.
Však přitom do srdce se bázeň vkrádá,
strach z nicoty ti do duše až padá,
smrt ovane tě chladným dechem svým.

A spěšně scházím lesem dolů k trati.
Buď sbohem, Hürko! Až se jaro vrátí,
les celý bude sluncem prozářen,
zem pokryje se zelení a květy
a v ptačí zpěv znít budou hlasy dětí,
zas přijdu k tobě prožít šťastný den.

KRÁTCE Z HRANICKÉ KULTURY

Na filmovém festivalu ve dnech 1.—14. srpna 1975 bylo promítáno celkem šest filmů. 23 představení zhlédlo celkem 3703 diváků. Největší zájem projevili návštěvníci o československý film „Hvězda padá vzhůru“, jehož tři představení sledovalo 1036 diváků.

Městská knihovna v Hranicích pořádá pro žáky a studenty hranických škol cyklus besed o předních evropských literaturách a literatuře americké od 16. do 20. století, o nositelích Nobelových cen za literaturu. V programu jsou i tematické večery, např. o humoru ve světové literatuře nebo o válce jako o námětu literárních děl. Další besedy budou věnovány významným edicím našich nakladatelství jako je např. „Světová knihovna“, „Soudobá světová próza“, „Kapka“, „Stopy, fakta, svědectví“, „Kolumbus“ a jiné, samostatný večer bude věnován knihám Klubu přátel poezie a Malé moderní encyklopedii. Na závěr se připravuje beseda o našich nakladatelstvích, jež má poskytnout posluchačům informace o literatuře, kterou vydávají, o jejich zaměření na literární žánry a druhy. Cílem akce je přispět k prohloubení znalostí z dějin literatury a zároveň pomoci mladým návštěvníkům knihovny snadněji se orientovat ve fondech knihovny.

Klub filatelistů v Hranicích pořádá pravidelné výměnné schůzky každou druhou a čtvrtou neděli v měsíci vždy od 9 hodin dopoledne v místnostech klubu důchodců v ulici Na náspech. V tomto měsíci se budou tedy schůzky konat **12. a 26. října 1975.**

PUBLIKACI

prom. hist. M. Jaškové, univ. prof. PhDr. L. Hosáka a PhDr. B. Indry

DĚJINY MĚSTA HRANIC (I. díl)

je možno zakoupit na městském národním výboru, odbor školství a kultury, nebo v kanceláři Cestovní informační služby KS ve Svatoplukově ulici.

Z ČINNOSTI JKP

V loňském roce oslavil Jednotný klub pracujících v Hranicích 10 let svého trvání. Mnozí z vás si jistě pamatujete na slavnostní akci k tomuto výročí, kterou byl hudebně zábavný pořad SETKÁNÍ PO LETECH a konal se v dubnu 1974 v hranické sokolovně. V tomto programu účinkovala přední hudební tělesa tohoto zařízení a hosté — populární umělci zábavných pořadů.

V období před tímto výročím byl Jednotný klub pracujících v Hranicích vybrán Ústřední radou odborů mezi neaktivnější odborářská kulturní zařízení Čech, Moravy a Slovenska, z jejichž činnosti se mají připravovat zábavné pořady pro televizní vysílání. Proto se také stalo, že se na tento pořad JKP přijeli podívat přední pracovníci Čs. televize. Nadšení a zaujetí koncepcí i provedením celého pořadu podali brzy nato návrh k časté spolupráci Čs. televize s hranickými hudebními soubory. Dramaturg Čs. televize Ostrava s. Jiří Jankovec je od té doby častým hostem v jednotném klubu pracujících a společně se s. Bronislavem Ludmilou připravil a realizoval od té doby již několik zajímavých programů, ve kterých zatím účinkovala malá dechová sedmička „Pobečvanka“ za řízení s. Jana Kujala. Byly to programy: TAK SE HRAJE U NÁS (vysílaný v únoru t. r.), HRAJEME PRO VÁS (vysílaný v září t. r.) a zábavný pořad ke Dni Železničářů POZDRAV MODRÉ ARMÁDE (vysílaný koncem září t. r.).

V minulém měsíci konečně došlo k natočení samostatného hudebně zábavného

pořadu souborů JKP, který má název NEDĚLE V KLUBU. Byl natočen v ostravském televizním studiu za přítomnosti hranického publika, které tvořily nejspěšnější kolektivy brigád socialistické práce hranických závodů a podniků. V pořadu účinkoval velký dechový orchestr JKP za řízení s. Milana Mikulce a s. Josefa Sli-máčka, komorní dechový soubor za řízení s. Stanislava Borka, taneční orchestr řízený s. Františkem Juráčem, dixielandová skupina „Studio“ — kterou řídí s. Jaroslav Jiříček a s. Vítězslav Tugendlieb, a konečně již dobře známá dechová sedmička „Pobečvanka“ vedená s. Janem Kujalem. Námět a scénář vytvořil s. Bronislav Ludmila, který v pořadu účinkoval jako zpěvák a trumpetista a navíc celý program provázel slovem.

Hudební soubory JKP mají v našem městě již své příznivce. Na jejich mnohé dotazy, týkající se jejich další činnosti a spolupráce se sdělovacími prostředky, odpovídá s. Bronislav Ludmila: „Je skutečností, že každé město nebo každá oblast má své tradice. O našem městě je známo, že již řadu let zde úspěšně působí mnohá kvalitní hudební tělesa. Důkazem toho je velká popularita našeho dechového orchestru a úspěchy, jež jsou doloženy cenami z předních celostátních soutěží, včetně zahraničního festivalu. Našimi nadřízenými orgány je zvláště kladně hodnocena celková činnost souborů a kroužků ZUČ, které po celý rok vykazují pro naše město bohatou činnost a jejich členové se věnují výchově nových mladých kádrů. Naše město je opravdovou lánou kvalitních muzikantů, a to nejen zásluhou našeho zařízení, ale v prvé řadě schopných pedagogů Lidové školy umění, kteří vychovávají každým rokem řadu dobrých hráčů především na dechové nástroje. Touto skutečností se nemůže pochlubit žádné město.

Já osobně jsem přivítal možnost spolupráce s Čs. televizí Ostrava jako externí pracovník k napsání několika pořadů, které propagují nejen naše kulturní zařízení, ale především ty, kteří se na činnosti tohoto zařízení podílejí a starají se o to, aby v našem městě měla kulturní úroveň stále vzestupnou tendenci — a to jsou především průmyslové závody a další organizace ve městě.

Prvotní takovou akcí je již natočený program NEDĚLE V KLUBU za účasti obecnstva, které tvořili nejlepší pracovníci hranických závodů a institucí. A ti mně dají jistě za pravdu, že výroba takového čtyřicetiminutového zábavného pořadu je velmi náročná a těžká práce. Ale výsledek celé takové akce potvrdí mnohaleté úsilí hranických kulturních pracovníků, především ale to, že se o našem městě, závodech a pracujících dovedí něco víc i ostatní občané našeho státu.

Pro další období připravuje JKP s dramaturgem Čs. televize Ostrava s. Jiřím Jankovcem vysílání nedělního koncertu z díla Bedřicha Smetany. Je známo, že Bedřich Smetana měl své krátké působení v Týně nad Bečvou a přechodně pobýval i v našem městě. Na těchto dvou faktech bude celý pořad postaven a místem natáčení bude nádvoří zříceniny hradu Helfštýna. V pořadu bude účinkovat náš velký dechový orchestr a pěvecký soubor SZK z Lipníka nad Bečvou. Mimo to bude naše „Pobečvanka“ nadále spolupracovat s Čs. televizí, ale to by mělo být dalším překvapením.

Hovořil jsem zatím jen o hudebních souborech. Ale naší snahou je popularizovat v nejbližším období i naše další kroužky, které rovněž vykazují hodnotnou a záslužnou činnost.“

CO S VOLNÝM ČASEM DĚTÍ?

S nástupem do nového školního roku se před našimi školáky otvírá otázka — jak naložit s volným časem. Děti v našem městě mají spoustu možností. Čekají na ně učitelé v LŠU, sportovní oddíly tělovýchovných jednot, masové organizace ve městě.

Jednou z hlavních institucí ve městě, zabývající se zájmovou činností mládeže všech věkových kategorií, je Městský dům pionýrů a mládeže. V loňském roce

oslavilo toto zařízení 10 let svého trvání a v podvědomí hranické mládeže má již své trvalé místo. V uplynulém školním roce pracovalo v domě pionýrů 27 zájmových kroužků různého zaměření. Velkému zájmu se těšily kroužky rybářské, sportovně zaměřené, kroužky modelářské a dívčí kluby. Ze svoji činnost vyvíjely opravdu úspěšně, to dokazují diplomy a medaile, získané v okresních a krajských soutěžích, řada pěkných věcí, vyrobených členy kroužků a zájem loňských účastníků o činnost i v letošním roce.

Čas strávený užitečným rozvojem zálib a schopností je pro vývoj dítěte jistě nemálo důležitý. A naše kroužky v domě pionýrů vedou lidé, kteří si toho jsou vědomi. Jejich osobní zájem o určitý obor je zárukou, že náplň práce kroužku připravují dobře a s láskou. Vážíme si práce a hodin, které ze svého osobního volna dávají dětem a stavíme tuto jejich činnost na stejnou úroveň s ostatní veřejnou společenskou a politickou angažovaností ve prospěch naší socialistické společnosti.

Při hodnocení práce domu pionýrů jsme dospěli k názoru, že v Hranicích je ještě hodně dětí, které dosud cestu do kroužků v domě pionýrů nenašly. Pro ty, co se zatím rozhodují, který kroužek navštěvovat a pro jejich rodiče, přinášíme dnes náš seznam.

Ve školním roce 1975/1976 otvíráme v domě pionýrů kroužky rybářské, ochrany přírody, chovatelský kroužek, včelařský kroužek, kroužek mladých radioamatérů, železničních modelářů, leteckých modelářů, kroužek stavby leteckých modelů — maket, fotoklub pro mládež nad 15 let, zeměpisný klub, výtvarný kroužek, kroužek umělecké výroby, loutkářský kroužek, taneční a pohybovou výchovu pro I. třídy, filatelistický kroužek, turistický kroužek, branný kroužek, rychlostní kanonistiku, stolní tenis, lyžařský kroužek, střelecký kroužek, kroužek šachové hry, dopravní klub a klub internacionální družby.

Přihlášky do všech kroužků přijímají pracovníci domu pionýrů, kteří zároveň rádi sdělí všem zájemcům podrobnosti o jednotlivých kroužcích.

Je mnoho možností, jak kladně působit na výchovu a správný rozvoj osobnosti dítěte. Zájmová činnost, dobře vedená a nenásilně orientovaná láskou k lidské činnosti vůbec, patří k těm nejúspěšnějším formám výchovy.

Jiřina Pospíšilová

12. září 1975 zemřel náhle ve věku 62 let **zasloužilý učitel Ladislav VYHLÍDAL, ředitel ZDŠ při dětské léčebně RADOST v Teplicích nad Bečvou**. V obřadní síni krematoria v Olomouci se se zesnulým dne 16. září 1975 rozloučil okresní školní inspektor B. Jehlička z Přerova a jménem městských orgánů Václav Dohnal, předseda MěstV KSC, který ve svém projevu mimo jiné řekl:

„Zasloužilý učitel s. Ladislav Vyhliďal odešel uprostřed činnorodé práce, kterou miloval a které věnoval všechno své úsilí. Byl přesvědčeným bojovníkem za socialistický společenský řád, za politiku KSC, uměl její zásady vysvětlit, podle nich se řídit také v osobním životě a vedl i druhé k jejich plnění. MěstV KSC měl v s. Ladislavu Vyhliďalovi velkou oporu. Podobně i ZO KSC, ZV ROH a ZDŠ při dětské léčebně RADOST v Teplicích nad Bečvou děkují řediteli Ladislavu Vyhliďalovi za jeho dobrou a poctivou práci.

Za dobrou práci, kterou vykonal s. Ladislav Vyhliďal, jej strana a vláda odměnily vysokým vyznamenáním: zesnulý byl nositelem čestného titulu „Zasloužilý učitel“ a pamětních medailí k 50. výročí založení KSC, k 25. výročí Vítězného února, k 25. výročí budování socialistického zemědělství a k 30. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou. Jeho práce — práce komunisty — je dílo věčně živé, neumírající.

Čest jeho práci a památce!“

PhDr. Bohumír Indra

190 LET POŠTY V HRANICÍCH

(Pokračování)

III. pošta v Radnické ulici č. p. 68 a 69

Poštovní stanice v Kutschkově domě v Drahotušské ulici č. p. 190 (roh dnešní třídy Československé armády a ulice kap. Jaroše) měla sice výhodnou polohu pro vjezd a výjezd poštovních vozů a osobní dopravu cestujících, nevyhovovala však vzrůstajícím potřebám listovní a zásilkové pošty hranických úřadů, obchodu a průmyslu, vázanému vždy více na vlakové spoje Severní dráhy Ferdinandovy. Nový poštovník **Karel Müller**, který se oženil r. 1866 s mladou vdovou po poštovním Kutschkovi, druhou jeho ženou, usiloval proto hned po jmenování poštovním o přeložení pošty do vnitřního města, poněvadž Kutschkův dům připadl Kutschkovým dětem z prvního manželství. Ještě téhož roku koupil v Radnické ulici (dnešní ulice Leninova) chalupu č. p. 68 s hostincem a sousední domek č. p. 69 s dvorem a stájem od Antonína Nováka a **1. května 1867 přeložil sem poštovní stanici z Kutschkova domu**. V květnu 1869 dal zavést ze Severního nádraží do budovy nové pošty č. p. 68 telegrafní vedení a zařídil tu **telegrafní bureau (úřadovnu), která zahájila provoz 14. května 1869**. Müller vedl hranickou poštu do r. 1881, kdy zemřel ve věku 51 let. Jeho hrob je zachován na městském hřbitově podnes. Novým poštovním po Müllerovi byl ještě téhož roku ustanoven **Jan Tenora**. Když v 90. letech 19. století byly pošty postátněny, byl také **hranický poštovní úřad r. 1886 erarizován** a poštovník Tenora převzat 16. ledna 1887 do státních služeb jako poštovní oficiál.



Bývalý hotel „Pošta“ (nyní restaurace Tunel v Leninově ulici) č. p. 168 a sousední č. p. 169, v nichž byla umístěna poštovní stanice a telegrafní úřad v II. polovině 19. století.

Provoz poštovního a telegrafního úřadu v Hranicích v 2. pol. 19. stol. rychle narůstal zřízením dalších továren a provozů, urychlením dopravy pošty železnicí, rozšířením obchodu i zřízením vyšších škol ve městě, zejména vojenských, poštovní personál musel být proto stále posilován. R. 1885 byl zahájen železniční provoz také na lokální trati Hranice—Vsetín. Doručovací obvod hranické pošty se otevřením nových poštovních úřadů v okolních obcích (r. 1871 v Drahotuších, r. 1872 v Běloutíně, r. 1891 v Černočině, r. 1893 ve Stříteži n. Lud.) sice zmenšil, zahrnoval však stále obce Velkou, Hrabůvku, Olšovec. Lhotku, Radíkov, Zbrašov, Ústí a Skaličku. Budova poštovního úřadu v Radnické ulici, která po smrti Müllerově připadla jeho vdově Johaně, nestačila koncem století stále vzrůstajícímu poštovnímu provozu ani požadavkům státního úřadu, proto najal poštovník Tenora pro poštu prostornější místnosti celého přízemí domu č. p. 122 na hlavním náměstí, nedávno teprve postaveném. Hostině v budově bývalé pošty v Radnické ulici č. p. 68 zůstalo i po přemístění pošty označení „hotel Pošta“. V r. 1921 koupilo oba domy bývalé pošty č. p. 68 a 69 „Družstvo pro postavení sokolovny“, které pak jednu část adaptovalo na sokolské kino „Olympia“ (dnešní kino Oko), hostinec dostal jméno „Tunel“, které má podnes.

IV. Pošta na náměstí v domě č. p. 122

Budova nové pošty na náměstí, kterou najal erár pro poštovní a telegrafní úřad, měla výhodnou polohu, byla značně prostornější pro umístění všech poštovních provozů a měla i výhodné stáje pro umístění poštovních vozů a koní. Pro poštovníka byl k dispozici byt v 1. poschodí. Dům ten, někdejší masné krámy řeznického cechu hranického, který jej koupil r. 1762 pro jatky a výsek masa všech řezníků, sloužil hranickým řezníkům pro prodej masa do r. 1871, v prvním poschodí byla kavárna. R. 1874 koupil zchátralý dům stavitel inženýr Zachariáš Hermahn, dal jej strhnout a postavil zde od základů novou dvouposchodovou budovu. Kromě telegrafního úřadu byla s poštovním úřadem spojena po postátnění i **poštovní spojitelná**. Personál pošty čítal r. 1904 kromě poštovníka Tenory již 1 kontrolora, 1 vrchního oficiála, 3 oficiály, 3 asistenty, 1 praktikanta a 3 výpomocné úředníky. Dopravu pošty na nádraží a její doručování ve městě a v přespolním doručovacím obvodu obstarávali čtyři listonoši a osm poštovních posílů. O vzrůstu agendy svědčí nejlépe několik čísel. Za rok 1904 bylo podle služebního hlášení podáno 42.439 doporučených dopisů a 31.268 balíkových zásilek a dodáno 28.975 doporučených dopisů a 43.204 zásilek, kromě 15.505 došlých doporučených dopisů, odeslaných však dále. Telegramů bylo podáno 8572 a doručeno 9689. Celkový peněžní obrát pošty činil 13,225.838 rakouských korun. S obcemi venkovského doručovacího obvodu bylo udržováno denní spojení poštovním poslem, **na Zbrašově, v Ústí a Skaličce byly zřízeny poštovny** k hranické poště. **Doprava osob povozovou poštou** byla provozována ještě r. 1909 dvakrát denně z Hranic **do Kelče a do Potštátu**. Jízdné za osobu činilo 80 haléřů. **V lázeňskou sezónu** byla **poštovna** zřízena také **v Teplicích**. Od r. 1905 byl na poště v provozu také **telefon**.

Po prodloužení železniční trati Hranice—Vsetín dále na Velké Karlovice byl **r. 1911 zřízen na místním nádraží** této lokální dráhy u Severního nádraží v Hranicích **nový poštovní úřad Hranice 2**. Provozní místnosti pošty byly umístěny v přízemí budovy, dnes již zbořené, která ležela přes silnici proti hlavnímu nádraží. Cestující od hlavní trati Přerov—Bohumín, kteří pokračovali v cestě do Teplic a na Valašské Meziříčí a Vsetín, museli přecházet z hlavního nádraží na toto místní nádraží, kde byla také prodejna jízdenek. Po zřízení pošty Hranice **2** **dostal poštovní úřad ve městě označení Hranice 1**, tak byla od té doby rozlišena také poštovní razítka obou poštovních úřadů. Poštovní úřad Hranice 2, v němž byl později zřízen také telegraf a telefon, prováděl jako filiální služebna pro poštovní úřad Hranice 1 také doručování pošty k vlakům a odběr pošty od vlaků. Po prodloužení a přeložení trati Hranice—Vsetín—Horní Lideč na hlavní nádraží v roce 1938, postavení podchodů a budovy nového nádraží za okupace bylo místní

nádraží zrušeno, budova zbořena a **pošta Hranice 2 přeložena do budovy nového nádraží**, kde je umístěna podnes.

Tisínový stav pošty Hranice 1 ve městě, pocítovaný již před první světovou válkou, stával se po zřízení telefonní centrály a rozšíření telefonní sítě ve městě a okolí neudržitelným. Po osvobození r. 1918 provoz pošty ještě narůstal, a přibyla další **poštovna v Olšovci**. Personál poštovního a telegrafního úřadu a poštovní spojitelný čítal r. 1923 kromě ředitele **Martina Doležela** a jeho zástupce již 1 vrchního kontrolora, 3 kontrolory, 1 vrchního oficiála, 3 oficiály, 1 vrchního adjunkta, 5 adjunktů a adjunktek, 3 akcesisty, 11 poštovních úředníků a 14 poštovních zřízenců. Doručovací služba listovní byla obstarávána ve městě dvakrát denně (ráno a odpoledne), do obcí přespolního doručovacího obvodu jednou denně.

V. Pošta v třídě 1. máje č. p. 366

Na stále stížnosti občanů na nevyhovující prostory pro provoz pošty rozhodla městská rada konečně r. 1913, že postaví pro poštovní a telegrafní úřad, telefonní ústřednu a poštovní spojitelnou novou prostornější a účelnější budovu. Nejvhodnějším místem, umožňujícím značné rozšíření provozních místností pošty a účelné jejich rozmístění, byla stará budova bývalých městských kasáren na tehdejší Nádražní třídě č. p. 366, která patřila městu a od r. 1867 do postavení a otevření nové nemocnice r. 1891 sloužila veřejné nemocnici a později chudobinci. K tomuto objektu přikoupilo město nyní pro novou poštu i sousední domek manželů Křenkových č. p. 365. Stržení obou starých objektů a náklad na novostavbu byl rozpočten na 200.000 rakouských korun. Poštovní správa se zaručila platit městu roční nájem z budovy. Stavební práce byly r. 1914 skutečně započaty, budova chudobince do základů stržena, ale vypuknutí světové války zastavilo další práce. Hned po osvobození a vzniku Československé republiky naléhalo město, aby válkou přerušena stavba nové pošty byla provedena a dokončena. Jednání se však neustále protahovalo, protože ministerstvo pošt chtělo stavbu provést samo a žádalo bezplatné darování pozemku pro stavbu pošty. Konečně r. 1924 byla zařazena do státního rozpočtu částka 600.000 Kč na stavbu, stavební náklady však potom dosáhly částky 1 miliónu korun. Se stavbou dvouposchodové budovy pro poštu, četnictvo a důchodkový úřad se započalo teprve v r. 1927 a počátkem roku 1928 byla nová budova odevzdána do provozu.

V této budově je poštovní a telegrafní úřad Hranice 1 umístěn podnes. V roce 1934 při nástupu nového ředitele pošty **Eduarda Dostálka**, který byl ředitelem pošty do r. 1938, pracovalo na poště již 24 úředníků a 31 zřízenců. Rozsah poštovního provozu zachycuje zčásti připojená statistická tabulka. Budovu staré pošty na náměstí č. p. 122 koupilo r. 1927 město od Williama Barvíře, adaptovalo ji pro městskou spojitelnou, která pak byla otevřena r. 1930. Nyní je tato budova zcela přestavována pro státní pojišťovnu.

Historie téměř **50 let provozu poštovního a telegrafního úřadu v budově na třídě 1. máje č. p. 366** (neoznačené bohužel popisným ani orientačním číslem jako mnoho dalších domů i ulic ve městě) tvoří již novou kapitolu osudů hranické pošty. Toto období, zejména doba po osvobození r. 1945 s četnými reorganizacemi ve spojích zaslouhuje samostatné přehledné vyličení pracovníkem spojů podle poštovní kroniky a paměti zaměstnanců pošty. Jen ve vedení poštovního a telegrafního úřadu za okupace a po r. 1945 se vystřídalo 10 ředitelů a vedoucích poštovního úřadu. Provoz pošty vzrostl po osvobození neobyčejně rozšířením sítě telefonních účastníků a poštovních služeb vůbec, zavedením evidence účastníků rozhlasu a televize, inkasa aj. V době působení okresního poštovního úřadu řídil např. provoz 21 pobočných poštovních úřadů v celém bývalém okrese hranickém. Také vlastní provoz poštovního a telegrafního úřadu Hranice 1 byl v mnohém modernizován. Místo koňského potahu zavedena automobilová doprava pošty na nádraží, pro rozvoz balíků a spojení s poštovními středisky v doručovacím obvodu, zřízena

automatická telefonní ústředna na poště aj. Pro srovnání uvádím aspoň několik statistických údajů o provozu pošty Hranice 1 v letech 1904, 1934, 1946 a v r. 1974:

Podáno:	1904	1934	1946	1974
doporučených zásilek	42.439	47.134	69.675	82.332
balíků	31.268	34.800	33.848	23.587
poštovních poukázek	?	18.176	15.854	126.204
plateb šekem	?	98.579	85.517	
vkładů poštovní spořitelny	?	1.645	?	?
telegramů	8.572	4.469	viz došlé	28.016
telefonních účastníků	0	?	235	?
meziměstských hovorů	0	16.440	63.603	471.397
místních hovorů	0	?	610.854	?
posluchačů rozhlasu	0	855	2.126	3.999
rozhlasu po drátě	0	0	0	834
televizních účastníků	0	0	0	4.311
Došlo:	1904	1934	1946	1974
obyčejných listovních zásilek	?	?	?	1.168.239
noviny a časopisy	?	?	?	1.144.546
doporučených zásilek	44.480	41.429	72.268	114.654
balíků	43.204	39.941	64.900	50.203
vyplac. poštovních poukázek	?	16.680	14.678	55.053
šekových poukázek	?	21.811	28.561	
výplat na knížky	?	2.021	?	?
poštovní spořitelny	9.689	7.395	včetně	27.856
telegramů			podaných	
přiděleno poštovních úředníků a zřízcenců	25	55	kol 40	?

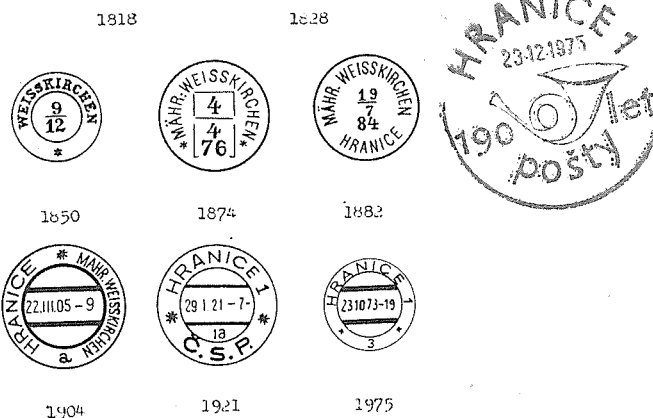
VI. Poštovní razítka hranické pošty 1818—1975

Součástí historie každé pošty jsou nejen budovy, lidé, jejich vztahy, statistické údaje apod., ale i hmotné doklady provozu, zejména listovní pošty, používané tiskopisy, úřední pečeti, rekomandační nálepky, poštovní razítka užívaná pro razítkování dopisů aj. Poštovní razítka poštovních úřadů a poštovních sběren jsou dnes předmětem zájmu nejen filatelistů-specialistů, ale i studia historiků jako doklady politického vývoje, národnostních bojů apod. Názorně to dokládá i vývoj razítek hranické pošty.

Do zavedení poštovních známek r. 1850 bylo poštovně placeno hotově. Otisk poštovního razítka na dopise umožňoval nejen orientaci odkud a kdy byl dopis odeslán, ale byl současně dokladem o zaplacení poštovního resp. o řádném vybavení dopisu, platil-li poštovně adresát. Zhotovení poštovního razítka, tisk recepisů doporučených dopisů apod. si do r. 1850 opatřoval a hradil každý poštovník sám, proto mají rozdílnou úpravu pro každou poštu. **Nejstarší dosud známé dopisní razítko hranické pošty z r. 1818** je řádkové a kromě označení pošty a místa **P. Weiskirchen in Mähren** má datum bez vyznačení roku (viz vyobrazení č. 1).

P. Weiskirchen in
Mähren d. 10 Mai.

WEISSKIRCHEN
in Mähren.



Ukázka dopisních razítek hranické pošty z let 1818—1975 (kreslil K. Kučera)

Obdobné označení místa má i pozdější řádkové poštovní razítko a další oválové razítko s chybným textem a bez uvedení data, používané v letech 1828—1838 (viz č. 2). Další řádkové razítko, zavedené r. 1839 a používané i po zavedení poštovních známek až do 60. let má pouze text **Weiskirchen** s datem bez vyznačení roku, stejně jako první kulaté razítko, zavedené r. 1850 a používané ještě r. 1852 a snad i později, v němž je však **německý název města psán již s dvěma s** (viz č. 3). Toto poštovní razítko je dosud zcela neznámé. Pozdější vesměs již kulatá razítka z 60.—70. let nesou opět označení **WEISSKIRCHEN IN MÄHREN** resp. **WEISSKIRCHEN — MÄHREN**. Od r. 1874 byl zaveden nový úřední název města, používaný od těch dob i na poštovních razítkách **MÄHRISCH WEISSKIRCHEN** (viz č. 4) pro rozlišení od stejnojmenných měst a pošt v Banátech a v rakouském Štýrsku, jenž byl r. 1882 doplněn v důsledku jazykových nařízení na poštovních razítkách též **českým názvem města HRANICE** (viz č. 5).

Po volebním vítězství Čechů a opětném obnovení české správy města r. 1903 byl v označení pošty **postaven český název HRANICE** na poštovních razítkách na **první místo a německý na druhé místo** (viz č. 6). Toto první můstkové razítko bylo r. 1911 po zřízení poštovního úřadu na místním nádraží **doplněno v českém i německém textu razítka pro poštu ve městě označením HRANICE 1**, pro poštu na nádraží označením **HRANICE 2** a tento stav potrvál až do konce Rakouska-Uherska. Poštovní razítka po vzniku Československé republiky r. 1918 byla hned **po převratu zbavena německého textu** než byla dodána **nová razítka pouze s českým názvem města** (viz č. 7), německý název města se dostal na poštovní razítka opět až za okupace. Po osvobození r. 1945 byl na razítká obou poštovních úřadů Hranice 1 a Hranice 2 zaveden **opět jen název český**, průměr poštovních razítek byl však značně zmenšen (viz č. 8). **Nová poštovní razítka, která budou dodána všem poštovním úřadům postupně, budou mít před označením místa a čísla pošty směrovací číslo pošty.**

Kromě běžných provozních razítek užil poštovní úřad Hranice 1 v posledních letech také **6 příležitostných razítek k významným výročím města**. V červenci roku 1951 to bylo zvláštní razítko k 700. výročí města, v červnu r. 1969 k oslavám 800 let Hranic, v září téhož roku dvě razítka u příležitosti otevření oblastní výstavy

poštovních známek v Hranicích, v roce 1973 v červnu k výročí 90 let n. p. Sigma v Hranicích a v dubnu r. 1974 k výročí 20 let n. p. Hranické cementárny a vápenky.

Prameny a literatura:

Gruntovní knihy a matriky města Hranic, Státní archiv v Opavě, pob. Olomouc a pob. Janovice u Rýmařova

Archív velkostatku Hranice, Státní archiv v Opavě, pob. Janovice

Archív mor. slez. gubernia a zem. místodržitelství v Brně, Státní archiv v Brně

E. Dragoun, Výpisky k dějinám pošt na Moravě, Poštovní muzeum v Praze

Dokumentační materiály prof. L. Novotného v Hranicích

B. Indra: K dějinám pošt v Opavě a v Severomoravském kraji do pol. 19. století Sborník Státního archivu v Opavě, 1975

E. Votoček: Poštovní razítka v českých zemích do r. 1918, Praha 1975

Týdeníky Přehled, Nový směr a Ruch, vyd. v Hranicích

SLUŽBA PRACUJÍCÍM A POSILOVÁNÍ JEJICH SOCIÁLNÍCH JISTOT — HLAVNÍ POSLÁNÍ ČESKÉ STÁTNÍ POJIŠTOVNY

Naše socialistická společnost se soustavně a cílevědomě stará o harmonický rozvoj celé společnosti. Všichni jsme svědky toho, jak denně vzkvétá naše vlast, jak rostou nové závody, sídliště a životní úroveň obyvatelstva. Stranické orgány a vláda velmi pečlivě dbají o to, aby se soustavně uspokojovaly potřeby všech vrstev obyvatel.

I když péče celé naší společnosti je věnována všem vrstvám obyvatel, přece jen největší pozornost patří naší mladé generaci, která po nás bude uskutečňovat náš společný cíl — komunismus.

Česká státní pojišťovna jako instituce našeho socialistického státu spolupůsobí při upevňování sociálních jistot všech vrstev obyvatel. Také ona věnuje značnou péči nejmladší generaci — našim dětem. Naši občané poměrně dobře znají sdružené pojištění mládeže podle sazby 4 SPM, kde pojistné je placeno po celou dobu pojištění buď poštovními poukázkami nebo srážkou ze mzdy. Chtěli bychom vás však seznámit s jinou formou sdruženého pojištění mládeže, kdy pojistné je zapláceno jednorázově, to znamená najednou pro celou dobu trvání pojištění. Uvedme si příklad:

Třicetiletý otec složí pro své sedmileté dítě 7.700 Kčs jednorázového pojištění.

V případě, kdyby otec dítěte za 6 let po sjednání pojištění zemřel, a to jak přirozenou smrtí anebo následkem nějaké tragické události, vyplatila by Česká státní pojišťovna pojištěnému dítěti ještě do splatnosti pojistné částky, tj. do 18 let, pět ročních důchodů, které by činily 20 % z pojistné částky 10.000 Kčs, tedy celkem na důchodech 10.000 Kčs. V 18 letech dítěte vyplatila by pojišťovna pojištěnému dítěti sjednanou pojistnou částku 10.000 Kčs + 30 % prémie, tj. celkem 13.000 Kčs. V tomto případě by pojišťovna vyplatila úhrnem 23.000 Kčs.

Samozřejmě, že si všichni přejeme, aby děti měly své rodiče. Je proto na místě otázka, kolik dostane pojištěné dítě vyplaceno od České státní pojišťovny v případě, kdy se nikomu nic nestane a všichni se ve zdraví dožijí konce pojištění. Pak pojišťovna vyplatí pojištěnému dítěti sjednanou pojistnou částku 10.000 Kčs + 15 % premií, celkem 11.500 Kčs.

Posuďte nyní sami, zda pojišťovna umožňuje zabezpečení našich dětí důstojně a všestranně. Vždyť většina našich dětí má díky vysoké životní úrovni svých rodičů a příbuzných našetřené nějaké finanční prostředky. Tyto mohou být právě prostřednictvím jednorázově zaplaceného sdruženého pojištění mládeže nejlépe použity v jeho prospěch.

Uvedený příklad názorně ukazuje, že Česká státní pojišťovna plní své poslání, které jí uložily stranické a vládní orgány v zabezpečování našich pracujících i našich dětí.

PROGRAMY KIN

KINO SVĚT

3. 10.—6. 10. LININA SVATBA
Norská filmová balada. Film je mládeži nepřístupný.
7. 10.—9. 10. ELEKTRA A JEJÍ PRAVDA
Maďarský film natočený podle motivů antické tragédie. Film je mládeži přístupný.
10. 10.—13. 10. CESTOU PROTI VĚTRU
Jugoslávský film. Dramatický osud ženy, která utíkala před minulostí. Film je mládeži nepřístupný.
14. 10.—16. 10. ZLATÁ MARIE A MODRÝ BELLO
Kreslený muzikál NDR na pohádkové motivy. Film je mládeži přístupný.
17. 10.—20. 10. MŮJ BRÁCHA MÁ PRÍMA BRÁCHU
Film ČSSR. Komédie o podnikavém sourozenci a trampotách první lásky. Film je mládeži přístupný.
21. 10.—23. 10. DVA MUŽI HLÁSÍ PŘÍCHOD
Film ČSSR. Realistická komedie režiséra Václava Vorlíčka. Film je mládeži nepřístupný.
24. 10.—27. 10. PÁR BOT Č. 32
Španělský film z prostředí internátní školy. Film je mládeži nepřístupný.
28. 10.—29. 10. ZLOČIN BEZ MASKY
Polský film. Popis jednoho kriminálního případu. Film je mládeži nepřístupný.
30. 10. OZVĚNA MINULOSTI
Sovětský film. Poetický příběh lásky, zklamání a osudového loučení.
Představení pro členy Klubu přátel sovětského filmu
31. 10.—3. 11. PODIVNÉ DĚDICTVÍ
Italský film. Nefalšovaná romantika z amerického západu. Film je mládeži nepřístupný.

Nedělní představení pro mládež — začátky ve 14.30 hodin

5. října ZLATOKOPOVĚ Z ARKANSASU
Film NSR. Vzrušující dobrodružství z divokého západu.
12. října POSLEDNÍ HAJDUK
Sovětský film. O statečném boji legendárního hrdiny.
19. října WEST SIDE STORY
Slavný filmový muzikál USA.
26. října POSLEDNÍ KRÍŽOVÁ VÝPRAVA
Rumunský film z historických bojů XVI. století — 1. díl.
28. října POSLEDNÍ KRÍŽOVÁ VÝPRAVA — 2. díl.
2. listopadu APAČI
Film NSR. Dobrodružný příběh indiánského kmene.

KINO OKO

3. 10.—6. 10. VELKÉ TRÁPENÍ
Psychologický film ČSR. Příběh dívky, které rodiče vzali domov. Film je mládeži přístupný.
7. 10.—9. 10. NIKDY SE TĚ NEVZDÁM
Rumunský film. O velké lásce moderního Romea a Julie. Film je mládeži nepřístupný.
10. 10.—13. 10. BĚŽÍ, BĚŽÍ PO PŘEDMĚSTÍ
Francouzská filmová veselohra. Film je mládeži nepřístupný.
14. 10.—16. 10. SEDLÁCI
Dvoudílný polský film podle románu W. S. Reymonta. Film je mládeži nepřístupný.
17. 10.—20. 10. DOTĚRNÝ CHLAP
Francouzský film s Lino Venturou v hlavní roli. Film je mládeži přístupný.

21. 10.—23. 10. KATEŘINA A JEJÍ DĚTI
Český film podle románu Jiřího Křenka „Hořké deště“. Film je mládeži nepřístupný.
24. 10.—27. 10. TOBĚ HRANA ZVONIT NEBUDE
Český film podle stejnojmenné divadelní hry. Film je mládeži přístupný.
28. 10.—30. 10. SUVOROV
Sovětský historický film, mládeži přístupný.
31. 10.—3. 11. KAMURASKA
Kanadský film. Příběh vzpomínající ženy. Film je mládeži nepřístupný.

Představení pro děti — každou sobotu v 16 hodin

4. října CISARŮV PEKAŘ
Historická veselohra ČSSR
11. října DRUŽINA ČERNEHO PERA — český barevný film
18. října ZELENÁ KNÍŽKA
Český film podle knihy „Poplach v Kovářské uličce“
25. října OD SEDMI DO DVANÁCTI
Sovětský barevný film
1. listopadu DOBRODRUŽSTVÍ ZA ŠKOLOU
Barevný film NDR

PROGRAMY JKP

Středa 1. 10.
sál JKP
16.15 hodin
19.15 hodin

ZAHÁJENÍ VYUČOVÁNÍ V KURSECH
SPOLEČENSKÉHO TANCE A CHOVÁNÍ

Středa 1. 10.
učebna JKP
15 hodin
18 hodin

ZAHÁJENÍ VYUČOVÁNÍ V KURSECH ŠITÍ

Čtvrtek 2. 10. učebna JKP 16 hodin 18 hodin	ZAHÁJENÍ VYUČOVÁNÍ V KURSECH ANGLIČTINY
Pátek 3. 10. sál JKP 16.15 hodin 19.30 hodin	ZAHÁJENÍ VYUČOVÁNÍ V KURSECH SPOLEČENSKÉHO TANCE A CHOVNÍ
Čtvrtek 9. 10. sál JKP 19.30 hodin	II. divadelní představení v předplatném Ján Solovič: PŘÍLIŠ OŠEMETNÁ SITUACE Uvádí Slovácké divadlo Uherské Hradiště
Úterý 14. 10. sál JKP 8.15 hodin 12.15 hodin	Výchovné koncerty pro žáky ZDŠ KVARTETO MĚSTA BRNA
Úterý 14. 10. sál JKP 19.30 hodin	První koncert v sezóně 1975—1976 pro veřejnost KVARTETO MĚSTA BRNA
Neděle 26. 10. sál JKP 10.30 hodin	Divadelní představení pro děti v předplatném — II. cyklu KOUZELNÁ RYBÍ KOSTIČKA

Zpravodaj města Hranic a lázní Teplic n. Beč. — Vydává JKP Hranice — Odpovědný redaktor: Eva Horáková, členové redakční rady: prof. Ludvík Novotný, Oldřich Lukeš, Jan Sedlařík — Reg. čís. RM 49 — Cena 1 Kčs — Změna pořadů uvedených ve Zpravodaji vyhrazena — Zpravodaj vychází vždy k 10. každého měsíce — Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc, závod 11, třída Lidových milicí 3

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly bleed-through from the reverse side.